

Financijsko izvještavanje poslovanja banaka

Brajko, Eva

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:607511>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Preddiplomski stručni studij RiF

FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE POSLOVANJA BANAKA
FINANCIAL REPORTING OF BANKS' OPERATIONS

Završni rad

Student: Eva Brajko, JMBAG: 0067558636

Mentor: Prof. dr. sc. Ivana Dražić Lutilsky

Zagreb, rujan 2020.

Ime i prezime studenta/ice

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____

(vrsta rada)

isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student/ica:

U Zagrebu, _____

(potpis)

SADRŽAJ

1. UVOD	4
1.1. Svrha i cilj rada.....	4
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja.....	4
1.3. Struktura rada.....	4
2. ZAKONODAVNI OKVIR ZA SASTAVLJANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA U BANCIMA	5
2.1. Institucije značajne za razvoj financijskog izvještavanja	5
2.2. Zakon o kreditnim institucijama	6
2.3. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	6
2.4. Kvalitativna obilježja financijskih izvještaja	7
2.5. Temeljni financijski izvještaji banaka.....	8
3. OPĆI PODACI O PODUZEĆU ZAGREBAČKE BANKE D.D.	15
3.1. Opći podaci Zagrebačke banke d.d.....	15
3.2. Povijest Zagrebačke banke d.d.	15
3.3. Misija, vizija i ciljevi Zagrebačka banka d.d.	16
4. FINACIJSKI IZVJEŠTAJI NA PRIMJERU ZAGREBAČKE BANKE D.D.	19
4.1. Bilanca	19
4.2. Račun dobiti i gubitka	20
4.3. Izvještaj o novčanom toku.....	21
4.4. Izvještaj o promjenama kapitala	23
5. ZAKLJUČAK.....	26
SAŽETAK.....	29
LITERATURA.....	30

1. UVOD

Banke su najznačajnije institucije ukupnog financijskog sektora u RH. Od 1.siječnja 2005. banke su obvezne sastavljati svoje financijske izvještaje uz primjenu Međunarodnih standarda izvješćivanja (MSFI). U ovom radu opisan će se financijski izvještaji banaka na primjeru Zagrebačke banke d.d.

1.1. Svrha i cilj rada

Osnovni cilj rada je prikazati temeljne financijske izvještaje u poslovanju banaka, objasniti zakonodavni okvir te na primjeru Zagrebačke banke detaljno prikazati financijske izvještaje.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Prilikom izrade rada korištene su metode analize, sinteze, komparacije i deskripcije. Kako bi se što bolje obradio problem rada korišteni su razni izvori vezani za analizu poslovanja s posebnim naglaskom na financijsko izvještavanje banaka. Sve potrebne informacije prikupljene su iz stručne literature, online izvora i financijskih izvještaja dostupnim na službenim web stranicama banke.

1.3. Struktura rada

Struktura rada podijeljena je u pet cjelina. Prva cjelina je uvod u kojem se definiraju cilj, metode istraživanja, te struktura rada. Drugi dio rada odnosi se na zakonodavni okvir i institucije značajne za sastavljanje financijskih izvještaja. Treći dio rada pobliže će nas upoznati sa Zagrebačkom bankom. Četvrti dio rada je detaljna analiza financijskih izvještaja banaka na primjeru Zagrebačke banke. Rad završava zaključkom u kojem su izloženi glavni nalazi provedene analize.

2. ZAKONODAVNI OKVIR ZA SASTAVLJANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA U BANCI

2.1. Institucije značajne za razvoj financijskog izvještavanja

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) neovisno je računovodstveno tijelo za utvrđivanje standarda Fondacije IFRS. IASB je osnovan 1. travnja 2001., a utemeljen je u Londonu.¹ IASB se obvezao razvijati, u javnom interesu, jedan skup visoko kvalitetnih, globalnih računovodstvenih standarda koji zahtijevaju transparentne i usporedive informacije u općenamjenskim financijskim izvještajima. U ostvarivanju tih ciljeva, IASB surađuje s nacionalnim kreatorima standarda kako bi se postiglo zbližavanje računovodstvenih standarda diljem svijeta. Sastoji se od 14 članova koje bira Fondacija komiteta za međunarodne standarde (IASFC) koji ujedno i nadzire i financira rad IASB-a.²

Savjetodavno vijeće za standarde (SAC) pruža drugim grupama i pojedincima iz različitih zemljopisnih i djelatnih područja da na doličan način savjetuju IASB i, s vremena na vrijeme, savjetuju povjerenike. SAC obuhvaća oko pedeset članova i uobičajeno se sastaje tri puta godišnje.

Njegov cilj je:³

- savjetovanje IASB-a o prioritetima rada IASB-a,
- informiranje IASB-a o posljedicama predloženih standarda za korisnike i sastavljače financijskih izvještaja,
- davanje drugih savjeta IASB-u ili povjerenicima.

Komitet za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) ustanovili su povjerenici IASCF-a kako bi pomogao IASB-u u uspostavljanju i poboljšavanju standarda financijskog izvještavanja i izvještavanja za dobrobit korisnika, sastavljača i revizora financijskih izvještaja. Sastoji se od dvanaest članova s pravom glasa i dodatno presjedavajućeg bez prava glasa. Njegova uloga je da osigura pravodobne usluge za novo identificiranu problematiku financijskog izvještavanja koja nije posebno obrađena IASB-ovim standardima ili pitanja za koja su stvorena neodgovarajuća ili konfliktna objašnjenja ili je izgledno da bi ona mogla nastati.⁴

Odbor za standarde financijskog izvještavanja osnovan je temeljem Zakona o računovodstvu. Stručno je tijelo od devet članova koje na prijedlog ministra financija imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na mandat od pet godina. Odbor za standarde financijskog izvještavanja obavlja sljedeće poslove:⁵

¹ Odbor za međunarodne računovodstvene standarde-Wikipedija:
https://en.wikipedia.org/wiki/International_Accounting_Standards_Board

² Narodne Novine br. 140/2006, Odbor za standarde financijskog izvještavanja

³ Narodne Novine br. 140/2006, Odbor za standarde financijskog izvještavanja

⁴ Narodne Novine br. 140/2006, Odbor za standarde financijskog izvještavanja

⁵ Odbor za standarde financijskog izvještavanja: <http://www.osfi.hr/>

- donosi Hrvatske standarde računovodstvenog izvještavanja,
- priprema za objavu i objavljuje u Narodnim novinama Hrvatske standarde računovodstvenog izvještavanja,
- daje tumačenja Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja kada ocijeni da je to bitno za primjenu Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja,
- dostavlja ministru financija prijedlog pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja,
- daje stručna mišljenja na zahtjev Ministarstva financija, o prijedlozima zakonodavnih akata Europske unije i drugim pitanjima iz područja računovodstva,
- analizira i prati razvoj računovodstvene teorije i prakse,
- obavlja ostale poslove iz svog djelokruga po nalogu ministra financija.

2.2. Zakon o kreditnim institucijama

Zakonom o kreditnim institucijama uređuju se:⁶

- uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj te supervizija njihova poslovanja,
- uvjeti pod kojima pravne osobe sa sjedištem izvan Republike Hrvatske mogu pružati bankovne i/ili financijske usluge u Republici Hrvatskoj i
- javna objava od strane Hrvatske narodne banke na području bonitetne regulative i supervizije kreditnih institucija.

Kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj može se, pod uvjetima utvrđenima ovim Zakonom, osnovati kao banka, štedna banka ili stambena štedionica.

Kako je i definirano u Zakonu o kreditnim institucijama, odobrenje za rad bankama daje Hrvatska narodna banka, koja se još popularno naziva i „Banka svih banaka“. To konkretno znači da banke i ostale kreditne institucije dobivaju od Hrvatske narodne banke odobrenje za pružanje osnovnih usluga.

Nakon što kreditna institucija dobije odobrenje za rad može se upisati u sudski registar i započeti sa svojim radom. Bitno je za napomenuti da HNB osim što ima pravo dati odobrenje za rad, tako ga ima pravo i oduzeti. Ona je zadužena za nadzor nad poslovanjem kreditnih institucija i vođenje brige o poštivanju pravila tržišnog natjecanja.

2.3. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja

Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) podrazumijevaju dogovorena pravila o pripremanju, priznavanju i prezentaciji računovodstvenih stavki poslovnih subjekata. Sukladno promjenama u okruženju, kao što su neujednačen makroekonomski razvoj, ubrzan razvoj financijskih tržišta kapitala i slično, standardi se kontinuirano mijenjaju,

⁶ Zakon o kreditnim institucijama: <https://www.zakon.hr/z/195/Zakon-o-kreditnim-institucijama>

nadopunjavaju ili stavljaju van uporabe. U skladu s navedenim, 2001.godine MRS-evi su nadopunjeni Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI). Razvoj MSFI-a također ukazuje na transformaciju financijskog izvještavanja s multinacionalnih računovodstvenih standarda prema jedinstvenim svjetskim računovodstvenim standardima.⁷

MSFI-eve donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Board- IASB). Ciljevi IASB-a su razvijati, u javnom interesu, jedan skup visoko kvalitetnih, razumljivih i globalno primjenjivih računovodstvenih standarda te unaprijediti korištenje i primjenjivanje tih standarda uz aktivan rad s nacionalnim kreatorima standarda.

Po istom principu primjena MSFI-a propisana je Zakonom o računovodstvu u Republici Hrvatskoj. Naime, obveznici primjene veliki su poduzetnici te poduzetnici čije su dionice ili dužnički vrijednosni papiri uvršteni ili se obavlja priprema za njihovo uvrštavanje na organizirano tržište vrijednosnih papira. Odbor za standarde financijskog izvještavanja , u skladu s ovlaštenjem navedenim u članku 18. Stavku 2.važećeg Zakona o računovodstvu, donio Odluku o izradi Hrvatskih standarda financijskog izvješćivanja (HSFI). HSFI zadovoljavaju uvjete koje Europska unija ostavlja glede sastavljanja, prezentiranja i objavljivanja financijskih izvještaja.⁸

2.4. Kvalitativna obilježja financijskih izvještaja

Kvalitativna obilježja su značajke koje informaciju predočenu u financijskim izvještajima čine upotrebljivom za korisnike. Četiri su takva glavna kvalitativna obilježja: razumljivost, važnost, pouzdanost i usporedivost.

Razumljivost- Osnovna kvaliteta informacije pružene u financijskim izvještajima jest da je odmah razumljiva korisnicima. U tu se svrhu pretpostavlja da korisnici posjeduju dovoljno znanja o poslovnim i ekonomskim aktivnostima i o računovodstvu, te da imaju volju proučavati informacije s razboritom pažnjom. Informacije o složenim stvarima trebaju također biti uključene u financijske izvještaje zbog njihove važnosti korisnicima pri donošenju ekonomskih odluka i ne smiju se izostaviti samo zato što bi mogle biti teško shvatljive određenim korisnicima.

Važnost- Da bi bila korisna, informacija mora biti važna za potrebe korisnika pri donošenju odluka. Informacija posjeduje kvalitetu važnosti kad utječe na ekonomske odluke korisnika

⁷ Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja:
<https://www.hanfa.hr/getfile/39377/Me%C4%91unarodni%20ra%C4%8Dunovodstveni%20standardi%20i%20Me%C4%91unarodni%20standardi%20financijskog.pdf>

⁸ Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja:
<https://www.hanfa.hr/getfile/39377/Me%C4%91unarodni%20ra%C4%8Dunovodstveni%20standardi%20i%20Me%C4%91unarodni%20standardi%20financijskog.pdf>

pomažući im da procijene prošle, sadašnje ili buduće događaje, ili pak potvrđujući ili ispravljajući njihove prošle ocjene.

Pouzdanost- Da bi bila korisna, informacija mora također biti pouzdana. Informacija ima kvalitetu pouzdanosti kad u njoj nema značajne pogreške i pristranosti i u koju se korisnici mogu pouzdati da vjerno prikazuje ono što predstavlja ili bi se moglo razložno očekivati da to predstavlja. Informacija može biti važna, ali tako nepouzdana po prirodi ili prezentiranju da njeno priznavanje može potencijalno dovesti u zabludu. Primjerice, ako su valjanost i iznos odštetnog zahtjeva u pravnom postupku sporni, za subjekt može biti neprimjereno da se prizna pun iznos toga zahtjeva u bilanci, iako može biti primjereno objaviti iznos i okolnosti tražbine.

Usporedivost- Korisnici moraju biti u stanju usporediti financijske izvještaje subjekta kroz vrijeme kako bi identificirali trendove njegova financijskog položaja i uspješnosti. Korisnici također moraju biti u stanju usporediti financijske izvještaje različitih subjekata, kako bi mogli ocijeniti njihov relativni financijski položaj, uspješnost i promjene financijskog položaja. Stoga se mjerenje i prikazivanje financijskog učinka sličnih transakcija i ostalih događaja mora provesti dosljedno kroz cijelo poslovanje i kroz vrijeme za taj subjekt te na dosljedan način za različite subjekte.⁹

2.5. Temeljni financijski izvještaji banaka

Banka mora voditi poslovne knjige, sastavljati knjigovodstvene isprave, vrednovati imovinu i obveze i sastavljati financijska izvješća u skladu s važećim propisima i standardima struke. Banka mora organizirati svoje poslovanje i voditi poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju te ostale evidencije na način koji omogućuju provjeru posluje li banka u skladu s važećim propisima i standardima struke.¹⁰ Banka sastavlja i objavljuje godišnje izvješće sukladno Zakonu o računovodstvu i Međunarodnim računovodstvenim standardima. Godišnje izvješće mora također sadržavati popis dioničara koji imaju više od 3% udjela u kapitalu banke kao i podatke o visini njihovih udjela te popis članova uprave banke koji imaju udjel u kapitalu banke. Hrvatska narodna banka propisuje:¹¹

- kontni plan za banke,
- vrste i oblike financijskih izvješća banaka za potrebe Hrvatske narodne banke,
- načine i rokove dostavljanja financijskih izvješća.

Cilj financijskih izvještaja je pružiti informacije o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja subjekta, što je korisno širokom krugu korisnika u donošenju ekonomskih odluka.¹²

⁹ Narodne Novine br. 140/2006, Odbor za standarde financijskog izvještavanja

¹⁰ Narodne Novine br. 84/2002, Zakon o bankama

¹¹ Narodne Novine br.84/2002, Zakon o bankama

¹² Narodne Novine br. 140/2006, Odbor za standarde financijskog izvještavanja

Temeljni financijski izvještaji koji pružaju informacije su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz navedene financijske izvještaje.

Bilanca prikazuje financijski položaj banke koji se određuje kao stanje imovine, obveza i kapitala poduzeća na točno određeni dan i statički je financijski izvještaj. Sastoji se od aktive i pasive. Osnovno obilježje bilance je ravnoteža:

$$\text{AKTIVA}=\text{PASIVA}$$

$$\text{Tj. IMOVINA}=\text{OBVEZE}+\text{KAPITAL}$$

Imovina uključuje sva sredstva koja ima poduzetnik „s ciljem ostvarivanja gospodarske odnosno ekonomske djelatnosti“. S obzirom na likvidnost, imovina se može podijeliti na dugotrajnu (fiksna imovina, stalna imovina, osnovna sredstva) i kratkotrajnu (tekuća imovina, obrtna imovina).

Kapital je vlastiti izvor imovine te kao takav predstavlja trajni izvor. U teoriji „kapital čini uloženi i zarađeni kapital, a može se povećati dodatnim ulaganjima ili zadržavanjem zarade i smanjiti raspodjelom vlasnicima ili ostvarenim gubicima“. Kada se radi o bankama, bilanca ima određene specifičnosti. Stavke koje bi trebala sadržavati bilanca banke prikazani su u Tablici 1.

Tablica 1. Skraćeni prikaz bilance banaka

Oznaka pozicije	AKTIVA	PASIVA	Oznaka pozicije
	Imovina	Obveze	
1.	Gotovina i depoziti kod HNB-a	Kreditni od financijskih institucija	1.
2.	Depoziti kod kreditnih institucija	Depoziti	2.
3.	Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a	Ostali krediti	3.
4.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	Derivatne financijske obveze i ostale financijske obveze kojima se trguje	4.
5.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti raspoloživi za prodaju	Izdani dužnički vrijednosni papiri	5.
6.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže do dospelosti	Izdani podređeni instrumenti	6.
7.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti kojima se aktivno trguje, a vreduju se prema fer vrijednostima kroz RDG	Izdani hibridni instrumenti	7.
8.	Derivatna financijska imovina	Kamate, naknade i ostale obveze	8.
9.	Kreditni financijskim institucijama	UKUPNO OBVEZE (1+2+3 do 8)	B
10.	Kreditni ostalim komitentima	Kapital	
		Dionički kapital	1.

11.	Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	Dobit (gubitak) tekuće godine	2.
12.	Preuzeta imovina	Zadržana dobit (gubitak)	3.
13.	Materijalna imovina (minus amortizacija)	Zakonske rezerve	4.
14.	Kamate, naknade i ostala imovina	Statutarne i ostale kapitalne rezerve	5.
A	UKUPNA IMOVINA (1+2+3 do 14)	Nerealizirani dobitak (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju	
		UKUPNO KAPITAL (1+2+3 do 7)	C
		UKUPNO OBVEZE I KAPITAL (B+C)	D
DODATAK BILANCI			
Ispunjavanju samo kreditne institucije koje sastavljaju konsolidirane financijske izvještaje, a obuhvaća ukupni kapital, kapital raspoloživ dioničarima matičnog društva i manjinski udjel.			

Izvor: HNB, <https://www.hnb.hr/>

Prema podacima iz tablice, aktivu predstavlja imovina s oznakom pozicije A, a glavne stavke imovine su označene brojevima od 1 do 14 i njihov zbroj čini ukupnu imovinu. Pasivu bilance banaka čine obveze i kapital, pri čemu je pozicija ukupnih obveza označena slovom A, a ukupnog kapitala slovom B. Slovo D predstavlja zbroj ukupnih obveza i kapitala.

Račun dobiti i gubitka je financijski izvještaj koji prikazuje prihode, rashode i financijski rezultat (dobit ili gubitak) u određenom vremenskom razdoblju. Preko njega možemo saznati je li banka profitabilna ili nije. Prihodi su posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, a banka će ostvariti financijske prihode u uvjetima viška novčanih sredstava koje posjeduju. Rashodi predstavljaju negativnu kategoriju financijskog rezultata, a posljedica su smanjenja imovine ili povećanja obveza. Najčešći rashodi su kamate. Kod banaka postoje neke specifičnosti u sastavljanju računa dobiti i gubitka što prikazuje Tablica 2.

Tablica 2. Račun dobiti i gubitka za banke

R.br.pozicije	Pozicija
1.	Kamatni приход
2.	(Kamatni troškovi)
3.	NETO KAMATNI PRIHOD (1-2)
4.	Prihodi od provizija i naknada
5.	(Troškovi provizija i naknada)
6.	NETO PRIHOD OD PROVIZIJA I NAKNADA (4-5)
7.	Dobit/(gubitak) od ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate
8.	Dobit/(gubitak) od aktivnosti trgovanja
9.	Dobit/(gubitak) od ugrađenih derivata
10.	Dobit/(gubitak) od imovine kojom se aktivno ne trguje, a koja se vrednuje prema fer vrijednosti kroz RDG

11.	Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine raspoložive za prodaju
12.	Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine koja se drži do dopsijeća
13.	Dobit/(gubitak) proizašao iz transakcija zaštite
14.	Prihodi od ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate
15.	Prihodi od ostalih vlasničkih ulaganja
16.	Dobit/(gubitak) od obračunatih tečajnih razlika
17.	Ostali prihodi
18.	Ostali troškovi
19.	Opći administrativni troškovi i amortizacija
20.	NETO PRIHOD OD POSLOVANJA PRIJE VRIJEDNOSNIH USKLAĐIVANJA I REZERVIRANJA ZA GUBITKE (3+6+7+8+9+10+11+12+13+14+15+16+17-18-19)
21.	Troškovi vrijednosnih usklađivanja i rezerviranja za gubitke
22.	DOBIT/(GUBITAK) PRIJE OPOREZIVANJA (20-21)
23.	Porez na dobit
24.	DOBIT/(GUBITAK) TEKUĆE GODINE (22-23)
25.	Zarada po dionici
Dodatak računu dobiti i gubitka	
26.	Dobit/(gubitak) tekuće godine
27.	Pripisan dioničarima manjinskog društva
28.	Manjinski udjel

Izvor: HNB, <https://www.hnb.hr/>

Dodatak računu dobiti i gubitka popunjavaju samo banke koje sastavljaju konsolidirane godišnje financijske izvještaje.

Izvještaj o novčanom toku prikazuje priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata, odnosno izvore i upotrebu novca te stanje novca na početku i na kraju promatranog razdoblja. Predstavlja svojevrsnu analizu likvidnosti banke. Glavne pozicije izvještaja o novčanom toku su poslovne aktivnosti, investicijske aktivnosti i financijske aktivnosti. Poslovne aktivnosti predstavljaju glavne aktivnosti poduzeća koje stvaraju prihod te su usmjerene na proizvodnju i prodaju usluga i dobara. Investicijske aktivnosti obuhvaćaju ulaganja poduzeća u dužničke i vlasničke vrijednosnice te u ostalu dugotrajnu imovinu kao i samu prodaju te imovine. Financijske aktivnosti predstavljaju vlasničko i dužničko financiranje poduzeća. Ovaj izvještaj se može sastavljati pomoću direktne ili indirektna metode. Pozicije izvještaja o novčanom toku prikazane su u Tablici 3.

Tablica 3. Izvještaj o novčanom toku za banke

Oznaka pozicije	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA		Oznaka pozicije
	DIREKTNA METODA	INDIREKTNA METODA	
	Poslovne aktivnosti	Poslovne aktivnosti	
1.	Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena poslovne imovine	1.
2.	Neto (povećanje)/smanjenje poslovne imovine	Neto (povećanje)/smanjenje poslovne imovine	2.
3.	Neto (povećanje)/smanjenje poslovnih obveza	Neto (povećanje)/smanjenje poslovnih obveza	3.

4.	Neto priljev/(odljev) gotovine iz poslovnih aktivnosti prije plaćanja poreza na dobit (1+2+3)	Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije plaćanja poreza na dobit (1+2+3)	4.
5.	Plaćeni porez na dobit	Plaćeni porez na dobit	5.
6.	Neto priljev/ (odljev) gotovine iz poslovnih aktivnosti (4-5)	Neto priljev/(odljev) gotovine iz poslovnih aktivnosti (4-5)	6.
	Ulagačke aktivnosti	Ulagačke aktivnosti	
7.	Neto priljev/(odljev) gotovine iz ulagačkih aktivnosti	Neto novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti	7.
	Financijske aktivnosti	Financijske aktivnosti	
8.	Neto priljev/(odljev) gotovine iz financijskih aktivnosti	Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	8.
9.	Neto priljev/(odljev) gotovine (6+7+8)	Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i ekvivalenata gotovine (6+7+8)	9.
10.	Učinci promjene tečaja stranih valuta na gotovinu i ekvivalentne gotovine	Učinci promjene tečaja stranih valuta na gotovinu i ekvivalente gotovine	10.
11.	Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i ekvivalenata gotovine (9+10)	Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i ekvivalenata gotovine (9+10)	11.
12.	Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	12.
13.	Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	13.

Izvor: HNB, <https://www.hnb.hr/>

Izveštaj o promjenama kapitala prikazuje promjene na svim pozicijama kapitala između dva datuma bilance, a odnosi se na:

- uloženi kapital,
- zarađeni kapital i
- ostalu sveobuhvatnu dobit.

Izveštaj o promjenama kapitala koji sastavljaju banke specifičan je u pogledu sljedećih pozicija:

- dionički kapital,
- trezorske dionice,
- zakonske,statutarne i ostale rezerve,
- zadržana dobit (gubitak),
- manjinski udjel,
- ukupno kapital i rezerve.

Tablica 4. Izvještaj o promjenama kapitala za banke

R.b r.	Vrste promjene kapitala	Raspoloživo dioničarima matičnog društva						
		Dionički kapital	Trezorske dionice	Zakonske, statutarne i druge rezerve	Zadržana dobit/(gubitak)	Nerealizirani dobitak/(gubitak) s osnove vrijednosnog uslađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju	Manjinski udjel	Ukupno kapital i rezerve
1.	Stanje 1.siječnja tekuće godine							
2.	Promjene računovodstvenih politika i ispravci pogrešaka							
3.	Prepravljeno stanje 1.siječnja tekuće godine (1+2)							
4.	Prodaja financijske imovine raspoložive za prodaju							
5.	Promjena fer vrijednosti portfelja financijske imovine raspoložive za prodaju							
6.	Porez na stavke izravno priznate ili prenijete iz kapitala i rezervi							
7.	Ostali dobiti i gubici izravno priznati u kapitalu i rezervama							
8.	Neto dobiti/gubici priznati izravno u kapitalu i rezervama (4+5+6+7)							
9.	Dobit/(gubitak) tekuće godine							
10.	Ukupno priznati prihodi i rashodi za tekuću godinu (8+9)							
11.	Povećanje/smanjenje							

	dioničkog kapitala							
12.	Kupnja/prodaja trezorskih dionica							
13.	Ostale promjene							
14.	Prijenos u rezerve							
15.	Isplata dividende							
16.	Raspodjela dobiti (14+15)							
17.	Stanje na 31.12.tekuće godine (3+10+11+12+13+16)							

Izvor: HNB, <https://www.hnb.hr/>

Bilješke uz financijske izvještaje sadržavaju dodatne i dopunske informacije u skladu s odredbama Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja koje nisu prezentirane u Izvještaju o financijskom položaju, Računu dobiti i gubitka, Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaju o novčanim tokovima i Izvještaju o promjenama kapitala.

Dodatno, kreditna institucija dužna je u bilješkama navesti i:

- ukupan iznos naknada koji za određenu financijsku godinu naplaćuje samostalni revizor ili revizorsko društvo za zakonski propisanu reviziju godišnjih financijskih izvještaja
- ukupan iznos naknada za druge usluge koje revizorsko društvo može obavljati u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija i
- ukupan iznos izdataka za istraživanje i razvoj koji su osnova za dodjelu državne potpore.

Kreditne su institucije dužne u bilješkama uz financijske izvještaje prezentirati i sljedeće izvanbilančne stavke:¹³

- garancije,
- akreditive,
- mjenice,
- okvirne kredite i obveze financiranja,
- ostale rizične klasične izvanbilančne stavke,
- budućnosnice,
- opcije,
- ugovore o razmjeni,
- forvarde,
- ostale izvedenice.

¹³ Narodne Novine br. 42/2018. Odluka o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja kreditnih institucija

3. OPĆI PODACI O PODUZEĆU ZAGREBAČKE BANKE D.D.

3.1. Opći podaci Zagrebačke banke d.d.

Zagrebačka banka je od ožujka 2002.godine članica Grupe Unicredit, jedne od najuspješnijih financijskih grupacija u Europi, i jedna od vodećih banaka u Srednjoj i istočnoj Europi (SIE). Zagrebačka banka već je godinama vodeća banka u Hrvatskoj; po kvaliteti proizvoda i usluga, tehnološkoj inovativnosti, mreži samouslužnih uređaja te uspješnim poslovnim rezultatima. U Hrvatskoj posluje s više od šezdeset tisuća korporativnih klijenata i više od 1,1 milijuna građana (Grupa Zagrebačke banke ima 2,3 milijuna klijenata). S tržišnim udjelom od 26 posto na domaćem bankarskom tržištu zauzima uvjerljivo vodeće mjesto. Istraživanja kontinuirano pokazuju da između 92 i 97 posto građana Hrvatske prepoznaje Zagrebačku banku kao najjači bankarski brand na tržištu.¹⁴

3.2. Povijest Zagrebačke banke d.d.

Zagrebačka banka započela je s poslovanjem još davne 1914. pod imenom Gradska štedionica. Godine 1946. preimenovana je u Gradsku štedionicu Zagreb, pod kojim imenom posluje do 60-ih godina. Tada postaje dio Komunalne banke Zagreb koja je uskoro preimenovana u Kreditnu banku i postala dijelom sustava Udruženja poslovnih banaka u Zagrebu.

Početkom 70-ih osnovana je Udružena banka Zagreb, među kojima je jedna od pet banaka-sastavnica i tadašnja Kreditna banka. Potkraj 70-ih osnivači Kreditne banke Zagreb i Jugobanke udružuju se u Zagrebačku banku. Zagrebačka banka 1989. postaje prva banka u bivšoj državi koja je organizirana kao suvremeno dioničko društvo.

Glavno sjedište je u prostorima zaštićenog spomenika kulture - zgrade Gradske štedionice - na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu. U jednom dijelu zgrade je poslovnica koja pruža usluge obiteljskog, osobnog i poduzetničkog bankarstva, dok je u drugom dijelu smještena Uprava te pripadajući organizacijski odjeli. U zgradi trenutačno radi više od 150 zaposlenika.

Gradska štedionica je jedan od najpoznatijih simbola grada Zagreba. Djelo je Ignjata Fischera, čuvenog zagrebačkog arhitekta čija su djela značajno utjecala na oblikovanje užeg zagrebačkog središta i identiteta grada. Izgradnja je počela 1924. godine te je 1939. u potpunosti završena. U sklopu zgrade, uz prostor za poslovanje bili su stanovi za građanstvo te prostorije Gradske kavane i Gradskog podruma. Prostor namijenjen bankarskom poslovanju ima obilježja neoklasicizma i art decoa.

¹⁴ Zagrebačka banka d.d., O nama/Pregled: <https://www.zaba.hr/home/o-nama/o-nama>

Već 1991. Zagrebačka banka je prva hrvatska banka koja primjenjuje Međunarodne računovodstvene standarde, a 1995. kao prva hrvatska banka osniva Upravu i Nadzorni odbor. Dionice Zagrebačke banke 1995. uvrštene su na Zagrebačku burzu, a već 1996. i na međunarodno tržište Londonske burze. Zagrebačka banka je i prva hrvatska banka koju su 1997. ocijenile tri inozemne agencije za rejting. Ugledni financijski časopisi Euromoney, Global Finance, Central European i Business Central Europe proglašavaju je najboljom domaćom bankom u 1997. Iste godine njezine su dionice proglašene najlikvidnijima na tržištu, dobiva i nagradu za najbolje odnose s javnošću te uvodi ESOP program, dajući mogućnost zaposlenicima da pod povoljnim uvjetima postanu dioničarima Banke.

Zagrebačka banka je prva banka u svijetu koja je izdala GDR-ove denominirane u eurima 1998. te je prva hrvatska banka koja je iste te godine osnovala specijaliziranu stambenu štedionicu. Više zlatnih i na kraju kristalnu kunu osvaja 2000., 2001. i 2002. godine. Banka dobiva nagrade i kao donator godine, najbolji partner poduzetnicima te za doprinos u zaštiti okoliša.

Od ožujka 2002. postaje dijelom Grupe UniCredit, jedne od najjačih financijskih grupacija u Europi, koja djeluje na ukupno 17 ključnih tržišta s više od 8.900 poslovnica i više od 25 milijuna klijenata. Zagrebačka je banka lider na domaćem tržištu i jedna od najuspješnijih članica grupacije UniCredit.

Poslovnica Gradska štedionica temeljito je preuređena 2014. godine, a otvaranjem novouređene poslovnice započela je brend kampanja kojom je obilježena 100. godišnjica poslovanja Zagrebačke banke. Gradska štedionica osnovana je daleke 1914., a od samog osnutka aktivno je sudjelovala u gospodarskom razvoju i uređenju Grada Zagreba. Zagrebačka banka je tu ulogu preuzela za cijelu Hrvatsku, stoga su u prvom dijelu kampanje predstavljeni neki od najvažnijih projekata koje je Banka poduprla.¹⁵

3.3. Misija, vizija i ciljevi Zagrebačka banka d.d.

Misija

Zaposlenici Zagrebačke banke kao dio Grupe UniCredit predani su stvaranju nove vrijednosti za svoje klijente. Kao vodeća hrvatska banka i europska grupacija, posvećeni su razvoju zajednica u kojima žive, a banku čine poticajnim mjestom za rad. Teže izvrsnosti i ustrajno se trude biti banka s kojom je lako poslovati.¹⁶

¹⁵ Zagrebačka banka d.d., O nama/Povijest: <https://www.zaba.hr/home/o-nama/o-nama>

¹⁶ Zagrebačka banka d.d., O nama/Misija i vrijednosti: <https://www.zaba.hr/home/o-nama/o-nama>

Vizija

Vizija Zagrebačke banke je biti uspješna paneuropska komercijalna banka s jednostavnim bankarskim poslovnim modelom te potpuno integriranim korporativnim i investicijskim bankarstvom, koja će pružati usluge svojim klijentima kroz jedinstvenu prodajnu mrežu, rasprostranjenu u zapadnoj, srednjoj i istočnoj Europi. U ovom razdoblju promjena, klijenti su u potrazi za tvrtkama kojima mogu vjerovati i koje će imati pozitivnu u njihovom svakodnevnom životu. Zagrebačka banka primjenjuje jednostavan i uspješan paneuropski model komercijalnog bankarstva i pruža relevantna rješenja u skladu sa stvarnim potrebama i željama današnjih klijenata.

Pozicioniranje Zagrebačke banke se više nego ikad prije zasniva na razumijevanju izazova i mogućnosti s kojima se današnji klijenti susreću u stvarnom životu te na stručnosti. U svakodnevnom poslovanju Banka je orijentirana na klijente, kojima nudi pouzdana rješenja, prema kojima se odnosi s povjerenjem te posluje otvoreno i odgovorno. Ovaj pristup potvrđuje i brand pozicija „Banka za sve što vam je važno“.

Vizija Zagrebačke banke je biti vodeća banka u Hrvatskoj. To ne znači samo imati najveći tržišni udio, najveći broj klijenata i inovative i kvalitetne proizvode. To prije svega podrazumijeva svijest o vlastitoj odgovornosti i utjecaju na cjelokupnu društvenu zajednicu u kojoj Banka posluje te njenu senzibiliziranost za potrebe zajednice. Usmjerenost na jačanje kapitala, upravljanje rizicima i poboljšanje kvalitete novih zajmova.¹⁷

Ciljevi

Cilj Zagrebačke banke je zadržati vodeću poziciju na tržištu, uz očuvanje adekvatnosti razine rizika, profitabilnosti i produktivnosti. Pružanje podrške malim i srednjim poduzećima u okviru zajedničkih programa s Hrvatskom bankom za obnovu i razvoj, Europskom bankom za obnovu i razvoj, Europskim investicijskim fondom i Hrvatskom agencijom za mala i srednja poduzeća, inovacije i investicije.

U nadolazećem razdoblju fokus će biti na približavanju klijentima, razvojem internetskih rješenja i aplikacija. Posebna pažnja bit će i na smanjenju razina neprihodujućih kredita, kao i na nastavku ispunjavanja Grupnih i regulatornih zahtjeva. Fokus razvoja ljudskih resursa biti će povećanje kompetencija i motivacije zaposlenika.

Bankarska industrija djeluje u području stalnih promjena. Propisi, makroekonomski uvjeti te ponašanje kupaca mijenjaju se brzim tempom. Cilj Zagrebačke banke je predvidjeti te promjene i pretvoriti ih u prilike koje će se iskoristiti kako bi se što bolje usredotočili na klijente. Na taj način nastavit će se održiva, dugoročna profitabilnost.

Slijedom pozitivnih makroekonomskih kretanja Zagrebačka banka ima pretpostavke za daljnji gospodarski rast i sljedećih godina. Ohrabrujući su trendovi u visini javnog duga, deficitu proračuna, smanjenju premije rizika, iskorištavanju sredstava iz EU fondova, smanjenju

¹⁷ Zagrebačka banka d.d., Godišnje izvješće: <https://www.zaba.hr/home/o-nama/press/publikacije>

nezaposlenosti, povećanju raspoloživog dohotka i potrošnji građana. Cilj je ukloniti preostale makroekonomske neravnoteže, povećati investicije, demografska kretanja, ulagati u razvoj i obrazovanje. Povećanjem makroekonomskih i geopolitičkih neravnoteža u kombinaciji s rastom premije rizika pojedinih zemalja povećat će kamatne stope i troškove financiranja te ponovno u fokus vratiti dostupnost likvidnosti.¹⁸

¹⁸ Zagrebačka banka d.d., Godišnje izvješće: <https://www.zaba.hr/home/o-nama/press/publikacije>

4. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI NA PRIMJERU ZAGREBAČKE BANKE D.D.

Za potrebe ovog rada koristit će se financijski izvještaji Zagrebačke banke iz 2018. i 2019. godine. Uvid u financijske izvještaje omogućuje nam praćenje i ocjenu poslovanja i financijskog stanja banke.

4.1. Bilanca

Tablica 5. Bilanca Zagrebačke banke za 2018. i 2019. godinu

Zagrebačka banka d.d. Bilanca stanja (mln. kuna)	2019 vs. 2018			
	31.12.2019.	31.12.2018.	mln. kuna	%
	1	2	3 (1-2)	4 (3/2)
Novčana sredstva, novčana potraživanja od središnjih banaka i ostali depoziti po viđenju	23.138	21.866	1.272	5,8
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	1.659	1.181	478	40,5
Financijska imovina kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	382	261	121	46,4
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	11.498	10.231	1.267	12,4
Financijska imovina po amortiziranom trošku:	77.681	76.401	1.280	1,7
<i>Dužnički vrijednosni papiri</i>	1	180	(179)	(99,4)
<i>Kredit i predujmovi kreditnim institucijama</i>	11.191	10.531	660	6,3
<i>Kredit i predujmovi komitentima</i>	66.489	65.690	799	1,2
Materijalna i nematerijalna imovina	1.237	1.353	(116)	(8,6)
Ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	1.537	1.537	0	0,0
Ostala imovina	502	413	89	21,5
Ukupna imovina	117.634	113.243	4.391	3,9
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	1.447	961	486	50,6
Financijske obveze po amortiziranom trošku:	97.407	94.286	3.121	3,3
<i>Izdani dužnički vrijednosni papiri</i>	55	54	1	1,9
<i>Depoziti kreditnih institucija</i>	2.995	8.427	(5.432)	(64,5)
<i>Depoziti komitenata</i>	93.918	85.431	8.487	9,9
<i>Ostale financijske obveze</i>	439	374	65	17,4
Rezervacije	1.131	727	404	55,6
Ostale obveze	1.161	845	316	37,4
Ukupne obveze	101.146	96.819	4.327	4,5
Kapital	16.488	16.424	64	0,4
Ukupno obveze i kapital	117.634	113.243	4.391	3,9

Izvor: Zaba, <https://www.zaba.hr>

Ukupna imovina Zagrebačke banke u 2018.godini iznosila je 113.243 milijuna kuna, a u 2019.godini 117.634 milijuna kuna, što prikazuje povećanje za 4.391 milijuna kuna, odnosno za 3,9%, najvećim dijelom na pozicijama likvidne imovine.

Kredit i predumjovi komitentima u 2019. godini iznose 66.489 milijuna kuna, veći su za 799 milijuna kuna (1,2%) u odnosu na 2018.godinu, a najviše uslijed povećanja kredita stanovništvu.

Ukupne obveze u 2019.godini povećale su se za 4,5% u odnosu na prethodnu godinu, a ukupni kapital se povećao za 0,4% u odnosu na 2018.godinu.

Depoziti komitenata čine primarni izvor financiranja. U 2019.godini iznose 93.918 milijuna kuna. Povećanje od 8,5 milijardi kuna (9,9%) ostvareno je u depozitima po viđenju stanovništva i depozitima pravnih osoba.

Depoziti kreditnih institucija iznose 2.995 mln. kuna. U odnosu na 2018.godinu, smanjeni su za 5,4 milijarde kuna (64,5%) iz priljeva od depozita komitenata.¹⁹

4.2. Račun dobiti i gubitka

Tablica 6. RDG Zagrebačke banke za 2018. i 2019.godinu

Zagrebačka banka d.d. Račun dobiti i gubitka (mln. kuna)	2019 vs. 2018			
	2019	2018	mln. kuna	%
	1	2	3 (1-2)	4 (3/2)
Prihodi od kamata	3.150	3.113	37	1,2
Rashodi od kamata	(407)	(446)	39	(8,7)
Neto prihodi od kamata	2.743	2.667	76	2,8
Prihodi od provizija i naknada	1.305	1.299	6	0,5
Rashodi od provizija i naknada	(228)	(200)	(28)	14,0
Neto prihodi od provizija i naknada	1.077	1.099	(22)	(2,0)
Neto dobit od trgovanja i ostali prihodi i rashodi	389	510	(121)	(23,7)
Poslovni prihodi	4.209	4.276	(67)	(1,6)
Troškovi poslovanja	(1.619)	(1.595)	(24)	1,5
Dobit od poslovanja prije vrijednosnih usklađenja i rezerviranja za gubitke	2.590	2.681	(91)	(3,4)
Troškovi vrijednosnih usklađenja i rezerviranja za gubitke	(761)	(570)	(191)	33,5
Dobit prije poreza	1.829	2.111	(282)	(13,4)
Porez na dobit	(267)	(254)	(13)	5,1
Dobit razdoblja	1.562	1.857	(295)	(15,9)

Izvor: Zaba, <https://www.zaba.hr>

Poslovni prihodi Zagrebačke banke u 2019.godini iznose 4.209 milijuna kuna, što je manje za 67 milijuna kuna, odnosno -1,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Neto prihod od kamata u 2018.godini iznosi 2.667 milijuna kuna, a u 2019.godini 2.743 milijuna kuna što daje povećanje od 76 milijuna kuna (+2,8%). Takvo povećanje rezultat je

¹⁹ Godišnji financijski izvještaji Zagrebačke banke d.d.,2018. i 2019.godine

promjene u strukturi bilance, uz stabilan prosječni volumen kredita niže troškove financiranja.

Neto prihod od provizija i naknada u 2019.godini iznosi 1.077 milijuna kuna što je manje za 22 milijuna kuna (-2,0%) u odnosu na 2018.godinu.

Neto dobit od trgovanja i ostali prihodi i rashodi iznose 389 milijuna kuna u 2019.godini. Manji su za 121 milijun kuna, odnosno -23,7% u odnosu na 2018.godinu zbog jednokratnih ostalih rashoda, uz više prihode od trgovanja i prihode od dividendi.

Troškovi poslovanja 2019.godine iznose 1.619 milijuna kuna te su veći za 24 milijuna kuna (+1.5%) u odnosu na 2018.godinu. Omjer troškova i prihoda iznosi 38,47%.

Dobit od poslovanja prije vrijednosnih usklađenja i rezerviranja za gubitke iznosi 2.590 milijuna kuna u 2019.godini. Smanjenje od 91 milijun kuna (-3,4%) u odnosu na prethodnu godinu rezultat je prethodno opisanih kretanja u poslovnim prihodima i troškovima poslovanja.

Troškovi vrijednosnih usklađenja i rezerviranja za gubitke iznose 761 milijun kuna u 2019.godini. Veći su za 191 milijun kuna u odnosu na 2018.godinu zbog povećanih troškova rezerviranja za sudske sporove.²⁰

4.3. Izvještaj o novčanom toku

Tablica 7: Izvještaj o novčanom toku Zagrebačke banke za 2018. i 2019.godinu

Naziv pozicije	AOP oznaka	2018.godina	2019.godina
1	2	3	4
Poslovne aktivnosti prema direktnoj metodi			
Naplaćena kamata i slični primici	001	0	0
Naplaćene naknade i provizije	002	0	0
(Plaćena kamata i slični izdaci)	003	0	0
(Plaćene naknade i provizije)	004	0	0
(Plaćeni troškovi poslovanja)	005	0	0
Neto dobiti/gubici od financijskih instrumenata po fer vrijednosti u RDG-u	006	0	0
Ostali primici	007	0	0
(Ostali izdaci)	008	0	0
Poslovne aktivnosti prema indirektnoj metodi			
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	009	2.111.087.894	1.829.020.736
Usklađenja:		0	0
Umanjenja vrijednosti i rezerviranja	010	569.957.838	760.609.433
Amortizacija	011	179.343.451	209.605.069
Neto nerealizirana (dobit)/gubitak od financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz RDG	012	-13.138.040	-85.008.753
(Dobit)/gubitak od prodaje materijalne imovine	013	-20.412.294	-6.896.354

²⁰ Godišnji financijski izvještaji Zagrebačke banke d.d., 2018. i 2019. godine

Ostale nenovčane stavke	014	-2.618.497.330	-2.779.114.216
Promjene u imovini i obvezama iz poslovnih aktivnosti			
Sredstva kod Hrvatske narodne banke	015	-513.159.677	-706.921.723
Depoziti kod financijskih institucija i krediti financijskim	016	1.880.314.887	102.893.500
Kredit i predujmovi ostalim komitentima	017	-3.815.688.167	-990.198.349
Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	018	-1.094.299.088	-819.812.043
Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	019	36.723.565	7.628.012
Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz RDG	020	0	-5.000.000
Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se obvezno vode po fer vrijednosti kroz RDG	021	74.572.998	0
Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se vode po amortiziranom trošku	022	0	0
Ostala imovina iz poslovnih aktivnosti	023	16.000.611	1.622.159
Depoziti od financijskih institucija	024	5.348.428.445	-4.080.631.929
Transakcijski računi ostalih komitenata	025	8.365.501.820	8.013.244.768
Štedni depoziti ostalih komitenata	026	55.965.168	108.201.296
Oročeni depoziti ostalih komitenata	027	-4.642.729.545	190.628.127
Izvedene financijske obveze i ostale obveze kojima se trguje	028	0	0
Ostale obveze iz poslovnih aktivnosti	029	285.808.338	-17.624.473
Naplaćene kamate iz poslovnih aktivnosti (indirektna metoda)	030	2.987.777.370	3.190.153.814
Primljene dividende iz poslovnih aktivnosti (indirektna metoda)	031	0	0
Plaćene kamate iz poslovnih aktivnosti (indirektna metoda)	032	-439.354.437	-495.689.194
(Plaćeni porez na dobit)	033	-122.376.938	-98.629.413
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (od 1. do 33.)	034	8.631.826.869	4.328.080.567
Ulagačke aktivnosti			
Primici od prodaje/plaćanja za kupnju materijalne i nematerijalne imovine	035	-139.239.641	-158.948.325
Primici od prodaje/plaćanja za kupnju ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	036	31.826	0
Primici od naplate/plaćanja za kupnju vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata koji se drže do dospeljeca	037	-19.214	0
Primljene dividende iz ulagačkih aktivnosti	038	354.062.214	336.737.347
Ostali primici/plaćanja iz ulagačkih aktivnosti	039	382.609.000	0
Neto novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti (od 35. do 39.)	040	597.444.185	177.789.022
Financijske aktivnosti			
Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita iz financijskih aktivnosti	041	587.901.163	-1.415.352.113
Neto povećanje/(smanjenje) izdanih dužničkih vrijednosnih papira	042	0	0
Neto povećanje/(smanjenje) instrumenata dopunskog kapitala	043	0	0
Povećanje dioničkog kapitala	044	0	0

(Isplaćena dividenda)	045	-2.271.049.359	-1.848.584.564
Ostali primici/(plaćanja) iz financijskih aktivnosti	046	0	-24.952.044
Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti (od 41. do 46.)	047	-1.683.148.196	-3.288.888.721
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata (34.+40.+47.)	048	7.546.122.858	1.216.980.868
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	049	14.291.603.985	21.864.010.707
Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente	050	26.283.864	56.958.390
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja (48.+49.+50.)	051	21.864.010.707	23.137.949.965

Izvor: Zaba, <https://www.zaba.hr>

U 2018. godini novac i novčani ekvivalenti iznosili su 21.864.010.707 mlrd.kuna što je za 5,51% manje u odnosu na 2019.godinu kada je iznos bio 23.137.949.965 mlrd.kuna.

Novčani tijek iz poslovnih aktivnosti u 2018. godini veći je za 50,14% od novčanog tijeka poslovnih aktivnosti u 2019. godini. Najznačajniji udio u poslovnim aktivnostima zauzima dobit prije oporezivanja, 2.111.087.894 kn (2018. godina) i 1.829.020.736 kn (2019. godina). Značajni udio zauzimaju i transakcijski računi ostalih komitenata te naplaćene kamate iz poslovnih aktivnosti.

Kod ulagačkih aktivnosti vidljiva je znatna promjena smanjenja neto novčanih tokova iz 2018. u 2019. godinu. Razlika smanjenja iznosi 29,75%.²¹

4.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Sljedeće tablice 8. i 9. prikazuju izvještaje o promjenama kapitala tijekom 2018. i 2019. godine.²²

²¹ Godišnji financijski izvještaji Zagrebačke banke d.d.,2018. i 2019.godine

²² Izvor: Zaba, <https://www.zaba.hr>

IZVJESTAJ O PROMJENAMA KAPITALA
za razdoblje od 31.12.2018.

Opis pozicije	AOP oznaka	Raspodjelivo imateljima kapitala matice															Ukupno u kunama
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		Kapital	Premija na dionice	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	Ostali vlasnički instrumenti	Akumulirana zadržana dobit na dobit	Revalorizacijske rezerve	Ostale rezerve	(-) Trezorske dionice	Dobit ili (-) gubitak koji pripada vlasnicima matičnog društva	(-) Dividende tijekom poslovne godine	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit na dobit	Ostale stavke				
Početno stanje [prije prepravljaja]	001	6.404.839.100	3.370.004.920	0	16.233.186	235.341.927	4.241.836.465	0	550.790.823	0	839.359.939	0	0	15.684.206.228			
Učinci ispravaka pogreška	002	0	133.867.618	0	0	0	0	0	-133.867.618	0	0	0	0	0			
Učinci promjena računovodstvenih politika	003	0	0	0	0	-45.188.893	-405.797.967	0	0	0	0	0	0	-450.986.860			
Početno stanje [tekuće razdoblje] (1. + 2. + 3.)	004	6.404.839.100	3.503.872.438	0	16.233.186	190.153.034	3.835.838.518	0	456.923.205	0	839.359.939	0	0	15.347.219.428			
Izdavanje redovnih dionica	005	0	143.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	143.888			
Izdavanje povlaštenih dionica	006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Izdavanje ostalih vlasničkih instrumenata	007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Izvršavanje ili istek ostalih izdanih vlasničkih instrumenata	008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Preotvaranje dugovanja u vlasničke instrumente	009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Redukcija kapitala	010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Dividende	011	0	0	0	0	0	-838.904.164	0	0	0	0	0	0	-838.904.164			
Kupnja / prodaja trezorskih dionica	012	0	0	0	0	0	0	0	-52.747.146	0	0	0	0	-52.747.146			
Prodaja ili poništenje trezorskih dionica	013	0	0	0	0	0	0	0	16.959.643	0	0	0	0	16.959.643			
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz vlasničkih instrumenata u obveze	014	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz obveza u vlasničke instrumente	015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Prijenos i između komponenata vlasničkih instrumenata	016	0	0	0	0	0	839.359.939	0	0	-839.359.939	0	0	0	0			
Plaćanja temeljena na dionicama	017	0	0	0	-2.593.228	0	0	0	0	0	0	0	0	-2.593.228			
Ostalo povećanje ili (-) smanjenje vlasničkih instrumenata	018	0	0	0	0	0	182.382	0	0	0	0	0	0	182.382			
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	019	0	0	0	0	-19.284.107	0	0	0	1.857.094.072	0	0	0	1.837.809.965			
Povećanje ili (-) smanjenje vlasničkih instrumenata kao posljedica poslovnih	020	0	0	0	0	55.612.119	156.137.350	0	4.000.000	0	0	0	0	215.749.469			
Završno stanje [tekuće razdoblje] (od 4. do 20.)	021	6.404.839.100	3.604.016.325	0	13.639.958	226.481.046	3.992.614.025	0	460.923.205	-35.787.503	1.857.094.072	0	0	16.423.820.228			

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA
za razdoblje od 31.12.2019 do u kunama

Opis pozicije	AOP oznaka	Raspodjeljivo imateljima kapitala matice														
		Kapital	Premija na dionice	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	Ostali vlasnički instrumenti	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	Zadržana dobit	Revalorizacijske rezerve	Ostale rezerve	(-) Trezorske dionice	Dobit ili (-) gubitak koji pripada vlasnicima matičnog društva	(1) Dividende tijekom poslovne godine	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit na dobit	Ostale stavke	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Početno stanje [prije prepravljaja]	001	6.404.839.100	3.504.016.326	0	13.639.958	226.481.046	3.992.614.025	0	460.923.205	-35.787.503	1.857.094.072	0	0	0	16.423.820.228	
Učinci ispravaka pogrešaka	002	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Učinci promjena računovodstvenih politika	003	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Početno stanje [tekuće razdoblje] (1. + 2. + 3.)	004	6.404.839.100	3.504.016.326	0	13.639.958	226.481.046	3.992.614.025	0	460.923.205	-35.787.503	1.857.094.072	0	0	0	16.423.820.228	
Izdavanje redovnih dionica	005	0	330.106	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	330.106	
Izdavanje povlaštenih dionica	006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Izdavanje ostalih vlasničkih instrumenata	007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Izvršavanje ili istek ostalih izdanih vlasničkih instrumenata	008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Prevaranje dugovanja u vlasničke instrumente	009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Redukcija kapitala	010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Dividende	011	0	0	0	0	0	-1.852.257.028	0	0	0	0	0	0	0	-1.852.257.028	
Kupnja / prodaja trezorskih dionica	012	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Prodaja ili poništenje trezorskih dionica	013	0	0	0	0	0	0	0	0	15.867.755	0	0	0	0	15.867.755	
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz vlasničkih instrumenata u obveze	014	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz obveza u vlasničke instrumente	015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Prijenos i između komponenata vlasničkih instrumenata	016	0	0	0	0	0	1.857.094.072	0	0	0	-1.857.094.072	0	0	0	0	
Plaćanja temeljena na dionicama	017	0	0	0	-1.396.218	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1.396.218	
Ostalo povećanje ili (-) smanjenje vlasničkih instrumenata	018	0	0	0	0	0	-98.818.579	0	0	0	0	0	0	0	-98.818.579	
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	019	0	0	0	0	438.824.302	0	0	0	0	1.562.034.830	0	0	0	2.000.859.132	
Povećanje ili (-) smanjenje vlasničkih instrumenata kao posljedica poslovnih	020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Završno stanje [tekuće razdoblje] (od 4. do 20.)	021	6.404.839.100	3.504.346.432	0	12.243.740	665.305.348	3.998.631.990	0	460.923.205	-19.919.748	1.562.034.830	0	0	0	16.488.464.087	

Dionički kapital banke ostao je nepromijenjen u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu, kao i zakonske, statutarne i ostale rezerve. Zadržana dobit 2018. godine iznosila je 3.992.614.025 mlrd. kuna, dok je u 2019. vidljivo smanjenje na 3.898.631.590 mlrd. kuna. Dobit koja pripada vlasnicima matičnog društva bila je manja 2019. u odnosu na prethodnu godinu za 295.059.242 mil.kuna.²³

²³ Godišnji financijski izvještaji Zagrebačke banke d.d., 2018. i 2019. godine

5. ZAKLJUČAK

Banka je financijska institucija koja posreduje u novčanom prometu i novčanim poslovima. Dužna je sastavljati financijska izvješća u skladu s važećim propisima i standardima struke. Banka sastavlja svoje financijske izvještaje sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), Zakonu o računovodstvu te Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI).

U temeljnim financijskim izvještajima korisnici pronalaze najvažnije informacije vezane za poslovanja poduzeća s ciljem donošenja odluka i odlučivanja za daljnje poslovanje.

Bilanca kao temeljno financijsko izvješće obavezno se sastavlja pri osnivanju trgovačkog društva i na kraju obračunskog razdoblja, odnosno na dan 31.12. ukoliko je obračunsko razdoblje odnosno poslovna godina jednaka kalendarskoj godini

Račun dobiti i gubitka sadrži prihode, rashode, a iskazivanjem razlike utvrđuje se dobit ili gubitak poslovne godine. On, zapravo, prikazuje uspjeh i učinkovitost poslovanja poduzeća koja se ostvaruje u određenom razdoblju, a sastavlja se na temelju računa glavne knjige na kojima se evidentiraju prihodi i rashodi obračunskog razdoblja.

Izvještaj o novčanom toku je prikaz procesa u kojem poduzeće koristi novac za proizvodnju dobara i usluga, radi prodaje kupcima, naplaćuje izvršenu prodaju i potom započinje novi krug.

Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje promjene na svim pozicijama kapitala između dva datuma bilance.

Bilješke uz financijske izvještaje sadržavaju dodatne i dopunske informacije u skladu s odredbama Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja koje nisu prezentirane u prethodnim izvještajima.

Najvažnije institucije za razvoj financijskog izvještavanja su Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), Savjetodavno vijeće za standarde (SAC) te Komitet za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC).

Financijski izvještaji prikazuju jasan uvid u imovinu, obveze, kapital, prihode i rashode, dobit odnosno gubitak te novčani tok poduzeća. Financijski izvještaji imaju kvalitativna obilježja, a glavna su: razumljivost, važnost, pouzdanost i usporedivost.

U ovom radu primjenom godišnjih financijskih izvještaja, izvršena je financijska analiza Zagrebačke banke u 2018. i 2019. godini. Zagrebačka banka je od ožujka 2002.godine članica Grupe Unicredit i jedna od vodećih banaka u Srednjoj i istočnoj Europi, pa tako i u Hrvatskoj. Ističe se po kvaliteti proizvoda i usluga, tehnološkoj inovativnosti, mreži samouslužnih uređaja te uspješnim poslovnim rezultatima. Njezin cilj je zadržati vodeću poziciju na tržištu, uz očuvanje adekvatnosti razine rizika, profitabilnosti i produktivnosti.

Analizom financijskih izvještaja Zagrebačke banke iz 2018. i 2019. godine možemo zaključiti da se ukupna imovina, ukupne obveze i kapital povećale u odnosu na prethodnu godinu, najvećim dijelom na pozicijama likvidne imovine i uslijed povećanja kredita stanovništvu.

Novčani tijek iz poslovnih aktivnosti u 2018. godini je veći od novčanog tijeka poslovnih aktivnosti u 2019. godini, međutim priljev gotovine se povećao što je rezultiralo i povećanjem novca i novčanih ekvivalenta u 2019. godini.

SAŽETAK

Ključne riječi: financijski izvještaji, banke, standardi financijskog izvještavanja

Zagrebačka banka je članica Grupe Unicredit, jedne od najuspješnijih financijskih grupacija u Europi, i jedna od vodećih banaka u Srednjoj i istočnoj Europi (SIE). Zagrebačka banka već je godinama vodeća banka u Hrvatskoj. Temeljni cilj Zagrebačke banke je zadržati vodeću poziciju na tržištu, te prikupljanje novčanih sredstava uz očuvanje adekvatnosti razine rizika, profitabilnosti i produktivnosti. Temeljni financijski izvještaji banaka su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Da bi financijski izvještaji bili ispravno sastavljeni, potrebno je sastavljati ih u skladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI).

LITERATURA:

1. *Odbor za međunarodne računovodstvene standarde-Wikipedija*, dostupno na linku: https://en.wikipedia.org/wiki/International_Accounting_Standards_Board
2. *Odbor za standarde financijskog izvještavanja*, dostupno na linku: <http://www.osfi.hr/>
3. *Narodne Novine br. 140/2006, Odbor za standarde financijskog izvještavanja*
4. *Zakon o kreditnim institucijama*, dostupno na linku: <https://www.zakon.hr/z/195/Zakon-o-kreditnim-institucijama>
5. *Narodne Novine br. 84/2002, Zakon o bankama*
6. *Zagrebačka banka d.d., O nama*, dostupno na linku: <https://www.zaba.hr/home/o-nama/o-nama>
7. *Zagrebačka banka d.d., Godišnje izvješće*, dostupno na linku: <https://www.zaba.hr/home/o-nama/press/publikacije>
8. *Godišnji financijski izvještaji Zagrebačke banke d.d., 2018. i 2019. godine*, dostupno na linku: <https://www.zaba.hr/home/o-nama/investitori/financijski-izvjestaji>
9. *Narodne Novine br. 42/2018. Odluka o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja kreditnih institucija*
10. *Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja*, dostupno na linku: <https://www.hanfa.hr/getfile/39377/Me%C4%91unarodni%20ra%C4%8Dunovodstveni%20standardi%20i%20Me%C4%91unarodni%20standardi%20financijskog.pdf>
11. *Analiza financijskih izvještaja, powerpoint*, dostupno na linku: http://www.efos.unios.hr/analizafinancijskihizvjesca/wpcontent/uploads/sites/257/2019/03/AFI-Pred1s_2019.pdf
12. *Žager, K. & Žager, L. (1999): Analiza financijskih izvještaja. Masmedia, Zagreb*

TABLICE:

Tablica 1: Skraćeni prikaz bilance banaka

Tablica 2: Račun dobiti i gubitka za banke

Tablica 3: Izvještaj o novčanom toku za banke

Tablica 4: Izvještaj o promjenama kapitala za banke

Tablica 5: Bilanca Zagrebačke banke za 2018. i 2019. godinu

Tablica 6: RDG Zagrebačke banke za 2018. i 2019. godinu

Tablica 7: Izvještaj o novčanom toku Zagrebačke banke za 2018. i 2019. godinu

Tablica 8: Izvještaj o promjenama kapitala Zagrebačke banke za 2018. godinu

Tablica 9: Izvještaj o promjenama kapitala Zagrebačke banke za 2019. godinu